

Sygnatura akt VII U 123/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSO Liliana Gambal

Protokolant: Joanna Pajorska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2013 r. w J.

odwołania A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 03 grudnia 2012 r., znak: (...)

w sprawie A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o prawo do emerytury

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 03 grudnia 2012 r., znak: (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy A. M. prawo do emerytury od dnia 01 listopada 2012 r.

Sygn. akt VII U 123/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 03.12.2012 r. (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił A. M. prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz.43 ze zm.), w związku z niespełnieniem przez wnioskodawcę przesłanki 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie udokumentował żadnego okresu pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Zakład nie uznał jako okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. we W. od 30.08.1976 r. do 31.12.1998 r. na podstawie świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 21.07.2003 r., ponieważ nie określono charakteru pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983 r. Ponadto w ww. świadectwie nie podano informacji, w jakich okresach wnioskodawca świadczył pracę na poszczególnych stanowiskach.

A. M. wniósł odwołanie od powyższej decyzji domagając się uwzględnienia jako pracy w szczególnych warunkach kwestionowanego okresu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. Wnioskodawca podniósł, że pracował wówczas jako majster budowy, kierownik robót, kierownik obiektu oraz kierownik budowy, bezpośrednio na budowach przy kierowaniu i nadzorowaniu robót wodno-kanalizacyjnych, budowy rurociągów w głębokich wykopach, prac na budowach hydrotechnicznych zbiorników wodnych, zbiorników osadowych, rurociągów przesyłowych, oczyszczalni ścieków oraz robót zbrojarsko-betoniarskich.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. M., urodzony (...) był w okresie od 30.08.1976 r. do 28.06.2003 r. zatrudniony w (...) Sp. z o.o. we W. w pełnym wymiarze czasu pracy, z czego:

- w okresie od 30.08.1976 r. do 31.10.1977 r. jako majster budowy;
- w okresie od 01.11.1977 r. do 30.04.1982 r. na stanowisku: kierownik robót;
- w okresie od 01.05.1982 r. do 30.09.1985 r. na stanowisku kierownika budowy;
- w okresie od 01.10.1985 r. do 30.11.1988 r. jako kierownik robót;
- w okresie od 01.12.1988 r. do 31.10.1991 r. jako kierownik obiektu;
- od 01.11.1991 r. kolejno na stanowiskach: kierownik robót oraz kierownik budowy.

Do obowiązków wnioskodawcy na stanowisku majstra budowy należało przede wszystkim organizowanie i kierowanie pracą grupy pracowników na określonym odcinku pracy budowlanej, jako kierownik robót, budowy bądź obiektu wnioskodawca był odpowiedzialny za przebieg pracy odpowiednio na poszczególnym odcinku robót budowlanych (np. konstrukcyjnych lub instalacyjnych), na całej budowie bądź obiekcie. Na wszystkich powyższych stanowiskach wnioskodawca pracując na budowach oczyszczalni ścieków, przepompowni, ujęć lub zbiorników wód, a także dróg nadzorował pracę osób zatrudnionych przy pracach wodno-kanalizacyjnych, przy budowie rurociągu w głębokich wykopach, przy pracach zbrojarskich i betoniarskich oraz przy spawaniu elektrycznym. Wnioskodawca nadzorował wówczas pracę m. in. zbrojarzy, monterów wodno-kanalizacyjnych, spawaczy, czy operatorów sprzętu ciężkiego. Wnioskodawca przebywał przy tym stale na miejscu budowy i nie miał swojego biura poza terenem budowy. Obowiązki administracyjne wnioskodawcy związane były ściśle z wykonywaniem nadzoru i kontrolą nad przebiegiem prac budowlanych.

/dowód: świadectwo pracy z dnia 30.10.1991 r. – k.7 akt emerytalnych;

świadectwo pracy z dnia 28.06.2003 r. – k.8 akt emerytalnych;

świadectwo wykonywania pracy w war. szczególnych – k.9 akt emerytalnych;

umowy o pracę, angaże – k.20-30 akt emerytalnych;

akta osobowe, w tym: umowy o pracę, aneks do umowy, angaże, zakresy

obowiązków, karty płac;

zeznania wnioskodawcy – e-protokół (...):06:37 i dalej;

zeznania M. D. – e-protokół (...):36:25 i dalej;

zeznania Z. P. – e-protokół (...):51:41 i dalej;

zeznania S. S. – e-protokół (...):04:42 i dalej/

W dniu 23.11.2012 r. A. M. złożył wniosek o emeryturę.

Decyzją z dnia 03.12.2012 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury w związku z niespełnieniem przez wnioskodawcę przesłanki 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie udokumentował żadnego okresu pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach.

/dowód: wniosek – k.1 akt emerytalnych;

decyzja z dnia 03.12.2012 r. – k.19 akt emerytalnych/

Wnioskodawca wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE na dochody budżetu państwa oraz udokumentował łącznie 26 lat, 3 miesiące i 29 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

/bezsporne/

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art.184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31.12.1948 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnił warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat, dla kobiet,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999 r. osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 20 lat dla kobiet, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy wynoszący co najmniej 15 lat.

W myśl § 1 wskazywanego wyżej rozporządzenia pracownikami wykonującymi prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, są pracownicy wykonujący prace wymienione w § 4-15 oraz w wykazach stanowiących załączniki do rozporządzenia. Także właściwi ministrowie ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Zaskarżoną decyzją odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury podając, że nie spełnił on warunku posiadania 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie uznał jako okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. we W. od 30.08.1976 r. do 31.12.1998 r. na podstawie świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, ponieważ nie określono charakteru pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983 r.

Należy zauważyć, że co do zasady w myśl § 2 ust.2 ww. rozporządzenia, okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Jednakże w postępowaniu sądowym możliwe jest również dowodzenie zatrudnienia w szczególnych warunkach także za pomocą innych środków niż wskazane w tym przepisie (por. uchwała SN z 27.05.1985 r., III UZP 5/85; uchwała SN z 21.09.1984 r., III UZP 48/84).

Mając to na uwadze Sąd dopuścił dowód m. in. z akt osobowych wnioskodawcy, jego zeznań oraz z zeznań świadków. Przeprowadzone postępowanie wykazało, że wnioskodawca w kwestionowanym przez organ rentowy okresie zatrudnienia pracował na stanowiskach: majster budowy, kierownik robót, kierownik obiektu oraz kierownik

budowy. Jak wynika przy tym z pisemnych zakresów obowiązków oraz z zeznań świadków do obowiązków wnioskodawcy na stanowisku majstra budowy należało przede wszystkim organizowanie i kierowanie pracą grupy pracowników na określonym odcinku pracy budowlanej, jako kierownik robót, budowy bądź obiektu wnioskodawca był odpowiedzialny za przebieg pracy odpowiednio na poszczególnym odcinku robót budowlanych (np. konstrukcyjnych lub instalacyjnych), na całej budowie bądź obiekcie. Na wszystkich powyższych stanowiskach wnioskodawca pracując na budowach oczyszczalni ścieków, przepompowni, ujęć lub zbiorników wód, a także dróg nadzorował pracę osób zatrudnionych przy pracach wodno-kanalizacyjnych, przy budowie rurociągu w głębokich wykopach, przy pracach zbrojarskich i betoniarskich oraz przy spawaniu elektrycznym. Wnioskodawca nadzorował wówczas pracę m. in. zbrojarzy, monterów wodno-kanalizacyjnych, spawaczy, czy operatorów sprzętu ciężkiego. Wnioskodawca przebywał przy tym stale na miejscu budowy i nie miał swojego biura poza terenem budowy. Biorąc zatem powyższe pod uwagę Sąd stwierdził, że praca wnioskodawcy, bez względu na zajmowane stanowisko, stanowiła pracę, o której mowa w wykazie A dziale XIV poz.24 wykazu stanowiącego załącznik do Rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, tj. dozór inżynieryjno-techniczny na wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (w rozpoznawanej sprawie prace wymienione w wykazie A dział V: pkt 1, to jest przy prowadzeniu robót wodnokanalizacyjnych oraz budowie rurociągów w głębokich wykopach, a także pkt 4, tj. prace zbrojarskie i betoniarskie, czy też dział XIV pkt 12, tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym). Sąd podziela przy tym pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 04.10.2007 r. (I UK 111/07), że objęcie nadzorem lub kontrolą, o których mowa w pkt 24 działu XIV wykazu A rozporządzenia z 1983 r. także innych niż wymienione w wykazie A prac nie wyłącza zakwalifikowania samego nadzoru lub kontroli jako pracy w szczególnych warunkach, jeżeli te inne (podlegające dozorowi lub kontroli) prace nie są na danym oddziale lub wydziale podstawowe. Mając zatem na uwadze rodzaje budów, na których pracował wnioskodawca Sąd uznał, iż wykonywano na nich przede wszystkim prace uznawane za prace w warunkach szczególnych, stąd bez wpływu na ocenę charakteru pracy wnioskodawcy pozostaje ewentualne założenie, że podlegać mu mogli również inni pracownicy, których praca nie została ujęta w przepisach rozporządzenia z 07.02.1983 r. W dalszym ciągu Sąd zważył również, że wnioskodawca posiadał również określone obowiązki administracyjno-biurowe. Były one jednak ściśle związane z wykonywaniem nadzoru i kontrolą nad przebiegiem prac budowlanych. Należy przy tym podkreślić, że zgodnie z utrwalonym już poglądem orzecznictwa osoba wykonująca dozór inżynieryjno-techniczny nad pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach nie musi stale przebywać na stanowiskach, gdzie jest wykonywana taka praca, a w zakresie jej obowiązków w sposób oczywisty przewidziane jest również sporządzanie dokumentacji, planów organizacyjnych i innych czynności. Niemniej jednak ponoszenie odpowiedzialności za wykonywanie pracy, w której każdy błąd techniczny może narazić na niebezpieczeństwo pracowników i inne osoby zostało uznane za wykonywanie pracy w warunkach szczególnych (por. wyrok SN z 30.01.2008 r., I UK 195/07).

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że wnioskodawca spełnił przesłankę co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w sentencji.

Określając początek nabycia prawa do emerytury Sąd miał na uwadze treść art.129 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Ponieważ wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę w dniu 23.11.2012 r., Sąd za datę początkową dla uprawnienia przyjął pierwszy dzień miesiąca złożenia wniosku.